

Erdészbarátság és tanulmányút

A Kecskeméti Helyi Csoport bakonyi és Balaton-felvidéki szakmai útja

Az OEE Kecskeméti Helyi csoportja az éves tervének megfelelően 2013. október 11-12-én tanulmányutat szervezett az OEE Pápai Helyi Csoportjával egyeztetett szakmai programra.

A tanulmányút hármas célkitűzése a Bakonyerdő Zrt. erdészeteiben tavaly tapasztalt rendkívüli mértékű fekete-nyír-száradás körülményeinek, a Devecseri Erdészetet közvetlenül érintő vörösiszap-katasztrófa káros következményeinek felszámolására tett intézkedések eredményeinek és a Monostorapáti, valamint a Balatonfüredi Erdészet szakmai és közjóléti tevékenységének részletes megismerése volt.

A tanulmányút 38 résztvevője, *Koczka Zoltán*, Helyi Csoport titkár vezetésével kelt útra, abban is bizakodva, hogy az OMSZ előrejelzése szerinti narancs-sárga riasztási fokozat időjárása nem fogja akadályozni a vendéglátók által előkészített szabadtéri programokat. Mindenesetre a már erdészkörökben jól ismert szólás-mondás szerinti bölcsességet, hogy „nincs rossz időjárás, csak rossz öltözködés.”, figyelembe véve esőálló ruházatot és vízálló lábbelit is vittek magukkal a csoport tagjai.

A rövid simontornyai pihenő után érkezünk a Bakonyerdő Zrt. Devecseri Erdészetének új központi épületéhez. Útközben *Dánfy László* új tagunk, aki vegyész-mérnök (és magán-erdőgazdálkodó), szakmai szemmel ismertette a bauxit ásványból kiinduló Bayer rendszerű timföldgyártási technológiát, amelynek egy mellékterméke a rendkívül erős lúgos kémhatást (13-13,5 pH értékű) mutató és a három évvel ezelőtti katasztrófát okozó vörösiszap.

A Devecseri Erdészettől *Czili Kármén* és munkatársai az éppen csepegni kezdő esőben kiváló vendégszeretettel fogadták a csoportot. Rövid tájékoztatást kaptunk az erdészet tevékenységéről és az őket is ért katasztrófa ma már alig észrevehető kárkövetkezményeinek elhárításáról a Torna-patak menti új épületük esővédő teteje alatt. Látna a vendéglátók igyekezetét, a nap is kisütött és a teljes devecseri, kolontári program alatt kitarított mellettünk. Kolontáron a „Memento” ház közelében egy szépen kialakított emlékparkból néztük a közeli vörösiszap tározócella

leszakadt észak-nyugati gátfalának helyreállítási munkálatait és kaptunk részletes ismertetést a helyiek által átélte, 10 emberéletet követelő és több mint 150 ember égési sérülését okozó 2010. október 4-én 12,30 körül bekövetkezett katasztrófáról. Ez a nap, milyen érdekes, az „Állatok Világnapja” is egyben. Ezt követően néma főhajtással emlékeztünk az áldozatokra, majd a *Makovecz Imre* és csapata által tervezett új falurészbe vitt az utunk, ahol a szép és egymástól valamiben mindig különböző épületek közepén „organikus” építészeti anyagokból felépített emlék-kápolnát tekintettük meg, melynek bejárata mellett emlékkő hirdeti a felépítéshez hozzájáruló 22 hazai erdészeti tár-

Nagymező erdei pihenőt kerestük fel a Keszthelyi-hegységben, ahol az erdészet munkatársai várták a csoportot. *Szakács István* erdészeti igazgató által az esővédő alatt tartott ismertetés után, a magát ismét egy kicsit megemberelő időjárás adta alkalmat kihasználva, a közeli Festetics-kilátóhoz gyalogoltunk fel, ahol az újfent eleredő esőben magasról és messzire tekintve láthattuk a fekete-nyír állományok pusztulását. A jelenség rendkívüli mértékű fakitermelési feladatot ad az erdészetnek, nem beszélve a keletkező felújítási kötelezettségről, és az azt követő erdőművelési feladatokról. Jelen ismeretek szerint a katasztrófális fenyőpusztulás oka a tartósan csapadékhiányos, aszályos időjárás, mely miatt a legyengült fenyők

A Helyi Csoport a Makovecz-kápolnánál

saság, közöttük a KEFAG és a Bakonyerdő Zrt. nevét is.

A csoport ezek után a Devecseri Erdészet sárosfői vadászházához érkezett, ahol *Varga László* vezérigazgató fogadta a régi barátokat is magában foglaló társaságot. Átfogó ismertetést adott a társaság tevékenységéről, kiemelve a program hátralévő részében bemutatásra kerülő fekete-nyír-pusztulást. A tájékoztató és a felmerült szakmai kérdésekre adott válaszok után fogyasztottuk el a halászlé ebédet, mintegy felkészülve a kora délutáni halastó-látogatásra, ahol szakmai ismertetést kaptunk az erdészettől távoli, de vele történelmileg és az irodalomban együtt említett haltenyésztésről („halat és vadat, s mi jó falat...”).

A vendéglátóktól elköszönve, az ismét eleredt esőben a Gyenesdiáshoz közeli, az erdészet által kialakított, szépen kezelt

elvesztik ellenálló képességüket a gombakárosítókkal szemben.

A hegyről leereszkedve, autóbuszba ülve folytattuk utunkat a Káli-medencébe, ahol a Szentbék-kála melletti „kőtenger” természeti képződményt a Monostorapáti Erdészet munkatársa *Simon György* (aki egyben a közeli Monoszló polgármestere is) mutatta be. A már erős szürkületben, zuhogó esőben, villámlások és dörgések közepette indulunk Balatonfüredre, ahol a csoportot *dr. Szekrényes Tamás* igazgató fogadta a helyi erdészet munkatársaival és a Koczor család konyhával is ellátott pincéjében, a borkóstolóval kiegészített vacsora előtt beszámolt az erdészet feladatairól és a másnap megtekinteni tervezett, vadonutú Vadaspark kiépítéséről, a helyi idegenforgalom vérkeringésébe bekapcsolásáról.

Hölgyek öröme

Varga László vezérigazgató fogadja a társaságot

A vacsora után a közeli pécselyi Csikós Lovasudvarban szálltunk meg, ahol fáradságúzó italok mellett még folytattuk a napi élmények egymás közötti megbeszélését.

Reggeli után érkezünk a balatonfüredi Koloska-völgybe, ahol Balatonfüredi Erdészet munkatársai elvezettek az új Vadasparkhoz. *Némedi Kálmán*, az erdészet műszaki vezetője és kollégái részletes ismertetést adtak a tavaly átadott közjóléti beruházásról és a vadasparkban lévő állatállományról, amelyet közvetlen közelről és a park területén kiépített magaslesekről vehettünk szemügyre. Rendkívül tetszettek a vadma-

darak hálóborítású ketrecai és a belső elektromos védelemmel is ellátott vadkifutók. Innen utunk a Koloska patak mentén, a völgyfőben kiépített erdei pihenőhöz vezetett, ahonnan szakavatott vezetéssel gyalogoltunk a Koloska forrás után a sziklából kibúvó nagyméretű un. Hamavas Béla hársfához. Ezután a sok lépcsős kiépített „Nordic-Walking” úton mentünk fel a Koloska sziklához, ahol gyönyörű őszi lombszíneződésben csodálhattuk meg a cserszömörécés molyhos tölgy virágoskőrís-állományt. Az erdészet munkatársaitól a Koloska csárdában elfogyasztott ebéd után, szerény ajándékaink átadását követően

vettünk búcsút, majd buszra szállva az út élményeit még egyszer megbeszélve 18 óra körül érkezünk haza.

A szakmai és turisztikai, valamint a sárosfői vadászházban, a Koczor-családi és a koloskai csárdákban kapott kulináris élményekért, az erdészbarátsággal bemutatott szakmai programokért ezúton is köszönetet mondunk az OEE Pápai Helyi Csoportjának, a Bakonyerdő Zrt. és a felkeresett erdészetek vezetőinek és nem utolsósorban a KEFAG Zrt. utunkat lehetővé tevő önzetlen támogatásért.

Lejegyezte: **Dánfy László**
Kecskeméti HCs. új tagja

Olvasói levél

Tisztelt Szerkesztőség!

Dr. Rédei Károly, Csiha Imre, dr. Keserű Zsolt, Rásó János, Kamandiné Végh Ágnes: „Sarjzatotott akác energetikai faültetvények föld feletti dendromasszája” címmel megjelent cikkkel kapcsolatban, az akác további felhasználásának lehetőségére hívnám fel a figyelmet.

„Az Erdő” XXXVII. évf. 10. számában *Keresztesi Béla* akadémikus, „Az akác- és tölgykutatóról” című cikkében az alábbi megjegyzést teszi, megemlítve egy KEFAG kísérletet: „*Appalachia* parcelláját tönkérta a vad. Ez utóbbi fajtát csak bekerített területen lehet telepíteni, kiválóan alkalmas viszont takarmányerdő létesítésére”.

1988-ban — *Keresztesi Béla* akadémikussal közösen — szabadalmi bejelentést tettünk akác takarmányerdőre, majd 1995-ben „*Eljárás emberi tápanyagként, valamint élelmiszer- és gyógyhatású készítmények adalékanyagként alkalmazható készítmény, vagy fehérjekoncentrátum előállítására*” címmel újabb szabadalmi

bejelentéssel éltünk. Mindkét szabadalom alapját a BÁCS-ÁG Kft. Mezőgazdasági Vizsgáló és Termékmínősítő Laboratórium akácórleményre vonatkozó vizsgálatsorozata képezte. Az akácminák elemzése alapján — energetikai hasznosításán túlmenően az akác szélesebb felhasználására nyílat lehetőség humán célú és állati takarmánykénti alkalmazása terén.

Akácminákból készített akácórlemény-minták vizsgálati eredménye /1998. Kecskemét. BÁCS-ÁG. mérési adatai/

A mintavételek során 10x10 m-es területről a még nem befásodott tuskó- és gyökérsarjak kerültek begyűjtésre. Számításunk szerint az 1 hektárról begyűjtendő teljes biomassza tömeg: 10-15 tonna. A begyűjtés ideje augusztus eleje volt. A begyűjtött zöld akác minta szárításra, majd megőrlésre került.

A benyújtott szabadalom kapcsán *dr. Pölös Endre* biológus, főiskolai tanár „*Eljárás, fehérje koncentrátum előállítására, akác alapanyagbázison*” című szakvéleményében (Kecskemét, 1998) a következő megállapítást teszi:

„Az akácfa sokrétű felhasználása felvet még egy, ez ideig ki nem merített lehetőség. A zöldtömeg — elsősorban levél, ill. be nem fásodott szár — mint táplálék, ill. fehérje-forrás alkalmazható, hiszen a nagymértékű elterjedése óriási biomassza tömeget biztosít. Értékes fehérjetartalma állat- és emberi táplálékforrás lehet, bővíve pl. a lucerna és a szójabázisú tápanyag-készítményeket. Megvizsgáltuk az akáclevél és a be nem fásodott szár beltartalmi értékeit (fehérje, aminosav, kiemelten esszenciális aminosavak) összevetve gabonafélék, pl. búza, triticales szemtermésének hasonló értékeivel. Azért a gabonaféléket választottuk összehasonlító objektumnak, mivel évezredek óta az emberiség központi táplálékforrása.

Az akác beltartalmi paraméterei felülmúlták a búza és a triticales értékeit. Magasabb a fehérjetartalmuk, esszenciális aminosavakban — kiemelten argininben — közel háromszor gazdagabbak. A fentiek figyelembe vételével értékes és gyakorlati hasznosításra érdemes szabadalomnak minősítem”.

Kecskemét, 2013. november 29.

Erdész üdvözlettel,

dr. Szilágyi Attila

okl. em., okl. növ. véd. szakm.